

Sygn. akt: OSD 2/19

UZASADNIENIE

W dniu 13 sierpnia 2018 r. do Okręgowej Izby Radców Prawnych wpłynęła skarga datowana na dzień 9 sierpnia 2018 r., w której to zarzuciła radcy prawnemu naruszenie zasad etyki radcy prawnego, głównie poprzez zawyżenie wynagrodzenia za umówione usługi prawne. Zdaniem skarżącej, ustalone wynagrodzenie w wysokości 3 500 zł brutto za dochodzenie roszczeń alimentacyjnych przed sądem I instancji, w tym sporządzenie pozwu o alimenty oraz udział pełnomocnika w rozprawach (umówione wynagrodzenie obejmowało udział pełnomocnika w pięciu rozprawach, następnie udział w każdej kolejnej rozprawie dodatkowo płatne) było zawyżone w stosunku do cen rynkowych. Wskazała, że radca prawny była jej znana prywatnie i dlatego poprosiła ją o pomoc w sprawie, licząc na "koleżeńskie potraktowanie", które według skarżącej miało sprowadzać się do pobrania mniejszego wynagrodzenia za prowadzenie sprawy niż u innego profesjonalnego pełnomocnika. Skarżąca wyraziła negatywne zdanie co do tego, że radca prawny przejmie zasądzone koszty zastępstwa procesowego pomimo tego, że z informacji znalezionych w Internecie (forum prawnicze), zwrot kosztów zastępstwa procesowego należałby się skarżącej. Skarżąca zakwestionowała sposób ustalenia pozostałych warunków umowy przedstawionej przez radcę prawnego twierdząc, że nie zostały z nią uzgodnione. Po uzyskaniu informacji zamieszczonych na forach internetowych dotyczących świadczeń alimentacyjnych, jak również od innych osób, zdaniem skarżącej całkowity koszt dochodzenia takich świadczeń we Wrocławiu powinien wynosić ok. 1 500 zł. Zdaniem skarżącej, radca prawny nie miała również czasu na wyjaśnienie jej wątpliwości odnośnie kosztów prowadzenia sprawy, co miało spowodować utratę zaufania do pełnomocnika skutkując wypowiedzeniem jej pełnomocnictwa (pismo z dnia 15 marca 2018 r.) oraz złożeniem do właściwego sądu wniosku o cofnięcie powództwa o alimenty (pismo z dnia 15 marca 2018 r.). Skarżąca również podniosła, że radca prawny odjęła się świadczenia usług prawnych bez jej zgody w szczególności wniosła do sądu pozew o alimenty bez jej ostatecznej aprobaty.

Następnie, w wyniku przeprowadzonych czynności sprawdzających, w dniu 19 października 2018 r. Zastępca Rzecznika Dyscyplinarnego przy Okręgowej Izbie Radców Prawnych, [imię i nazwisko] postanowieniem wszczęła dochodzenie w sprawie możliwości popełnienia przewinień dyscyplinarnych polegających na naruszeniu postanowień art. 36 ust. 1 i 2 Kodeksu Etyki Radcy Prawnego w zw. z art. 3 ust. 2 ustawy z dnia 6 lipca 1982 r. o radcach prawnych (tekst jednolity Dz. U. z 2018 r. poz. 2115), zwana dalej "ustawą o radcach prawnych", przez zachowanie niezgodne z zasadami etyki zawodowej, to jest nieustalenie wynagrodzenia za prowadzenie sprawy alimentacyjnej przed przystąpieniem do świadczenia pomocy prawnej (sygn. akt.: RD 156/18). W trakcie dochodzenia Zastępca Rzecznika Dyscyplinarnego przy Okręgowej Izbie Radców Prawnych [imię i nazwisko] uzyskała od Sądu Rejonowego dla [miasto] III Wydział Rodzinny i Nieletnich akta sprawy z powództwa małoletniego syna skarżącej, sygn. akt.: III RC [numer] z których wykonano i dołączono do akt sprawy kserokopie kart 41, 42, 43, 49, 50, 51, 53. Wezwana na przesłuchanie [imię i nazwisko] nie stawiła się w wyznaczonym terminie, nie usprawiedliwiła swojej nieobecności. Do dnia wydania postanowienia o umorzeniu postępowania skarżąca nie przedstawiła treści wiadomości e-mail z dnia 5 kwietnia 2018 r., na którą powoływała się w swojej skardze.

Zastępca Rzecznika Dyscyplinarnego przy Okręgowej Izbie Radców Prawnych [imię i nazwisko] uzyskała również informacje od radcy prawnego [imię i nazwisko] o przebiegu współpracy ze skarżącą.

W dniu 24 listopada 2018 r. Zastępca Rzecznika Dyscyplinarnego przy Okręgowej Izbie Radców Prawnych [imię i nazwisko] morzyła dochodzenie w w/w. sprawie wskazując podstawę prawną art. 17 § 1 pkt 1 ustawy z dnia 6 czerwca 1997 r. Kodeks postępowania karnego (tekst jednolity Dz. U. z 2018 r. poz. 1987) w zw. z art. 74¹ pkt 1 ustawy o radcach prawnych.

Z uzasadnienia w/w postanowienia wynika, że skarżąca udzieliła radcy prawnemu [imię i nazwisko] pełnomocnictwa do prowadzenia sprawy swojego małoletniego syna o alimenty przeciwko jego ojcu, jak również, że wbrew swoim twierdzeniom uzgodniła z radcą prawnym treść umowy o świadczenie usług prawnych. Pomimo tego, że umowa nie została zawarta w formie pisemnej jej warunki zostały zaakceptowane przez skarżącą, co potwierdza treść wiadomości e-mail z dnia 27 lutego 2018 r. przesłana przez skarżącą do radcy prawnego [imię i nazwisko]. Skarżąca nie oczekiwała również dodatkowych wyjaśnień

warunków treści umowy. Poprosiła również o wystawienie stosownych faktur. W konsekwencji powyższego radca prawny przystąpiła do wykonania zawartej umowy.

Pismem z dnia 4 grudnia 2018 r. na powyższe postanowienie skarżąca złożyła zażalenie. W uzasadnieniu, poza opisem problemów z lokalem mieszkalnym, skarżąca odnosząc się do przebiegu dochodzenia zwróciła się o "ponowne jego wszczęcie" nie przedstawiając konkretnych zarzutów co do postanowienia o umorzeniu dochodzenia.

Mając na uwadze powyższe, Okręgowy Sąd Dyscyplinarny zważył, co następuje:

Zażalenie nie zasługuje na uwzględnienie.

Okręgowy Sąd Dyscyplinarny, rozpoznając zażalenie skarżącej, w pełni podzielił stanowisko Zastępcy Rzecznika Dyscyplinarnego Okręgowej Izbie Radców Prawnych. Postanowienie o umorzeniu dochodzenia wydane zostało w sposób prawidłowy i zgodnie z obowiązującymi przepisami prawa, w związku z czym Okręgowy Sąd Dyscyplinarny utrzymał w mocy zaskarżone postanowienie.

Zgodnie z art. 64 ust. 1 ustawy o radcach prawnych, radcowie prawni podlegają odpowiedzialności dyscyplinarnej za postępowanie sprzeczne z prawem, zasadami etyki lub godnością zawodu bądź za naruszenie swych obowiązków zawodowych. Natomiast, zgodnie z art. 74¹ pkt 1 ustawy o radcach prawnych w sprawach nieuregulowanych w tejże ustawie do postępowania dyscyplinarnego stosuje się odpowiednio przepisy k.p.k., tym samym ma zastosowanie art. 17 § 1 pkt 1 k.p.k. określający ujemne przesłanki procesowe, których zaistnienie skutkuje m.in. umorzeniem postępowania. Zgodnie z art. 17 § 1 pkt 1 k.p.k. nie wszczyna się postępowania, a wszczęte umarza, gdy czynu nie popełniono albo brak jest danych dostatecznie uzasadniających podejrzenie jego popełnienia. W niniejszej sprawie w ocenie Okręgowego Sądu Dyscyplinarnego nie było podstaw do przedstawienia zarzutów radcy prawnej a w konsekwencji zakończenia dochodzenia skierowaniem do sądu dyscyplinarnego wniosku o wszczęcie postępowania dyscyplinarnego z żądaniem wymierzenia kary dyscyplinarnej.

Pomimo braku skonkretyzowanych zarzutów skarżącej odnoszących się do postanowienia o umorzeniu dochodzenia, Okręgowy Sąd Dyscyplinarny uznał, że w pierwszej kolejności należy odnieść się do kwestii związanej z twierdzeniem skarżącej o braku jej akceptacji warunków umowy o świadczenie usług prawnych. Z materiału dowodowego wynika niezbicie, że skarżąca знаła treść umowy, w tym jej zakres przedmiotowy, wysokość oraz zasady rozliczenia wynagrodzenia z ustanowionym pełnomocnikiem. W dniu 27 lutego 2018 r. radca prawny [imię] wysyłając do skarżącej wiadomość e-mail, na podany jej wcześniej adres poczty elektronicznej, zwróciła się do skarżącej z pytaniem czy posiada wątpliwości co do przesłanej treści umowy. Skarżąca nie wносиła żadnych uwag do umowy, jak również do dnia wypowiedzenia pełnomocnictwa nie zgłaszała uwag co do jakości oraz zakresu świadczonych przez radcę prawnego usług. Dodatkowo, informacje przekazane przez radcę prawną [imię] w ramach czynności sprawdzających świadczą o tym, że skarżącej były wyjaśniane warunki umowy, a także ewentualny przebieg postępowania w sprawie o alimenty. Odnosząc się do powyższego nie można zgodzić się z twierdzeniem, jakoby skarżąca nie posiadała wiedzy na temat treści stosunku prawnego łączącego ją z radcą prawnym. Nadto należy podkreślić, że materiał dowodowy zebrany w trakcie dochodzenia wskazuje na to, że skarżąca wbrew swojej ocenie sytuacji jednak zaakceptowała warunki współpracy z radcą prawnym, na które również składały się kwestie związane z rozliczeniem wynagrodzenia z tytułu zlecenia dochodzenia świadczeń alimentacyjnych. Okręgowy Sąd Dyscyplinarny nie dopatrył się również czynności, które zostały wykonane przez radcę prawną [imię] bez akceptacji skarżącej.

W obecnie obowiązującym systemie prawnym, kodeks cywilny określa jedną z podstawowych zasad ustalania warunków współpracy pomiędzy stronami umów cywilnoprawnych. Mianowicie, zgodnie z zasadą swobody umów wyrażoną w art. 353¹ kodeksu cywilnego, strony zawierające umowę mogą ułożyć stosunek prawny według swego uznania, byleby jego treść lub cel nie sprzeciwiały się właściwości (naturze) stosunku, ustawie ani zasadom współżycia społecznego. Zasada ta dotyczy również relacji radca prawny - klient. Strony według swojego uznania mogą kreować warunki zawieranej umowy w tym zakresie przedmiotowy, wysokość i sposób rozliczenia wynagrodzenia, chyba że treść lub cel umowy sprzeciwiałby się właściwości (naturze) stosunku prawnego, ustawie lub zasadom współżycia społecznego. W przedmiotowej sprawie strony ustaliły przedmiot umowy, w ramach którego radca prawny [imię] zobowiązała się do świadczenia pomocy prawnej,

polegającej na sporządzeniu pozwu o zapłatę alimentów na rzecz małoletniego syna skarżącej od jego ojca oraz zobowiązała się do zastępstwa procesowego przed sądem I instancji. Strony również ustaliły wysokość wynagrodzenia na rzecz radcy prawnego oraz szczegółowy sposób zapłaty (terminy rat, sposób płatności, koszty zastępstwa procesowego jako wynagrodzenie uzupełniające). Wysokość wynagrodzenia zostało ustalone na poziomie 3 500 zł brutto (płatne w ratach) przy czym radca prawny [imię] była dodatkowo uprawniona do wynagrodzenia uzupełniającego w wysokości zasądzonych kosztów zastępstwa procesowego. W tym miejscu należy wskazać także na przepisy Rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015 r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych (tekst jednolity Dz. U z 2018 r., poz. 265), dalej zwane "Rozporządzeniem". Przywołane Rozporządzenie reguluje stawki minimalne opłat za czynności radców prawnych oraz wysokość opłat za czynności radców prawnych przed organami wymiaru sprawiedliwości, zwanych dalej „opłatami” (paragraf 1 pkt 1 i 2 Rozporządzenia). W paragrafie 2 Rozporządzenia stawki minimalne zostały uzależnione od wartości przedmiotu sporu, która w sprawie o alimenty na rzecz syna skarżącej została ustalona na kwotę 40 000 zł (zgodnie z art. 22 k.p.c. wartość przedmiotu sporu została obliczona w następujący sposób: 3 000 zł x 12 miesięcy = 36 000 zł plus 4 000 zł dochodzonych odsetek). Zatem, minimalna stawka wynagrodzenia radcy prawnego zgodnie z Rozporządzeniem powinna wynosić 3 600 zł, tym samym Okręgowy Sąd Dyscyplinarny w żadnym wypadku nie podziela stanowiska skarżącej co do tego, że wynagrodzenie dla radcy prawnego [imię] zostało ustalone w sposób zawyżony. Skarżąca zaakceptowała warunki umowy, w tym wysokość wynagrodzenia przed przystąpieniem przez radcę prawnego [imię] do świadczenia usług, tym samym nie było podstaw do uznania braku ustalenia przez strony wynagrodzenia, jak również w świetle obowiązujących przepisów, uznania ustalonego wynagrodzenia za wygórowane.

Mając na uwadze powyższe ustalenia, nie znajdując podstaw do uchylenia zaskarżonego postanowienia i podzielając w pełni stanowisko Zastępcy Rzecznika Dyscyplinarnego Okręgowej Izby Radców Prawnych [imię], Okręgowy Sąd Dyscyplinarny uznał, że zażalenie skarżącej nie powinno zostać uwzględnienie.

Z tych wszystkich względów - postanowiono jak wyżej.

O kosztach postępowania w przedmiotowej sprawie Okręgowy Sąd Dyscyplinarny orzekł na podstawie art. 70⁶ ust. 2 ustawy o radcach prawnych.

Niniejsze postanowienie jest prawomocne, nie przysługuje od niego środek zaskarżenia.

[Faint, illegible handwritten text or signature]